

Eyðun Johannessen hevur drúgvur royndir sum leikstjóri, bæði í Føroyum, Danmark og hinum norðurlondunum. Hann arbeidur ikki øðruvísi við føroyingum enn øðrum, sigur hann. Men føroysku leikararnir hava lættari tilgongd til tað kreativa. – Eg haldi, at føroyskir leikarar eru meira sansaligir. Teir hava betri tilgongd til kenslulívið, og eg kann fáa teir longur út í touverkið, enn eg nakrantíð havi fingið nakran danskara. Í nógvum leikum skulu leikarar inn á okkurt frivolt, okkurt fúlt. Tá skalt tú ígjøgnum nakrar barrierur av blúni, og føroyingarnir hava lættari við at bróta tey mørkini, staðfestir royndi leikstjórin.

Mynd: Finnur Justinussen

Hvør er størsti munurin millum at arbeiða við føroyingum og danskum?

– Eg arbeiði við føroyingum uppá akkurát sama máta, sum eg arbeiði við danskum. Men kanska er tilgongdin til tað kreativa lættari við føroyingum.

Hvussu tá?

– Eg haldi, at føroyskir leikarar eru meira sansaligir. Teir hava betri tilgongd til kenslulívið, og eg kann fáa teir longur út í touverkið, enn eg nakrantíð havi fingið nakran danskara. Eg veit eisini, at danskir leikstjórar hava sagt tað sama við børnini hjá mær. At tey hava eitt annað samband við kenslurnar.

Jenny nikkar. Hon hevur eisini fleiri feðrir hoyrt vitjandi leikstjórar siga tað sama.

– Útlendskir leikstjórar eru altíð áhugaðir í at koma aftur, og teir rósa tilfarinum, sum teir hava at arbeiða við her. Fólkunum. Tey hava nakað serligt, bæði listarliga og tekniskt, siga teir.

– Tað er, sum hava vit eitt rúmligari hugflog ella okkurt slag av djørvum opinleika, leggur Eyðun afturat.

– Í nógvum leikum skulu leikarar inn

á okkurt frivolt, okkurt fúlt. Tá skalt tú ígjøgnum nakrar barrierur av blúni, og føroyingarnir hava lættari við at bróta tey mørkini. Tað hevur kanska okkurt við størri barnsligheit at gera, at vit tora at spæla.

KLÁR AT FLYTA INN Í HÚSIÐ

Tórshavnar kommuna hevur, sum sagt, avgjørt, at Tjóðleikhúsið skal liggja á Skálatrøð, og Mentamálaráðið hevur sett bygginevnd at fyrireika byggingina. 50 milliónir eru settar av til fyrireikandi arbeiðið. Eftir ætlan skal húsið standa liðugt í 2019, og Jenny C. Petersen og Eyðun Johannessen halda bæði, at Tjóðpallurin er klárur til húsið.

– Sjálvandi skal ein størri jättan til, men hyggja vit at menniskjaliga tilfeinginum, so hava vit í dag útbúgvinn fólk innan seyming, ljóðtøkni, ljóstøkni, dramaturgi, sniðgeving, scenografi umframt útbúnað sjónleikarar, staðfestir Jenny.

Hon merkir eisini eina týðiliga hug-

burðsbroyting millum fólk. Nú verður ikki longur flent í krókunum, tá tosað verður um Tjóðleikhúsið. Fólk hava sæð vírðið í yrkisleiklistini, tey hava sæð, at hon riggar í Føroyum, og tey eru eisini farin at trúgva upp á, at leikhúsið verður veruleiki.

– Samfelagið er bágvið til tjóðleikhús, staðfestir Eyðun.

– Fyri fjóruti árum síðani vart tú stemplaður sum snobb, um tú tosaði um mentan. Í dag standa foreldur í bíðirøð fyri at fáa børn inn í musikkskúlan, leiklist er ein lærugrein í miðnámskúlanum, og øll fólk koma til sjónleik, líka mikið hvar úr landinum tey eru, ella hvørja átrúnaðarlaga áskoðan tey hava.

Lógin um Tjóðpallin varð samtykt í Løgtinginum í 2003. Stutt frammanundan framfærði Tjóðpallurin Ginusøgur, sum skapti øsing millum ávísar lögtingslimir. Kjakið um sensur í samband við Ginusøgurnar gjørdi tað lættari at fáa lógina ígjøgnum, heldur Jenny.

– Tað var ein øgiliga breiður meiriluti fyri Tjóðpallslógini. Eg haldi, at tað vóru 27 atkvøður fyri. Tað hevði neyvan

hent, um Ginusøgur ikki høvdu flutt fólk frammanundan. Øll vildu vísa, at tey stuðlaðu Tjóðpallinum og vóru í móti sensuri.

Játtanin hjá Tjóðpallinum er í dag 4,5 milliónir, og leikhússtjórin vil ikki seta tal á, júst hvussu stór játtanin skal vera, tá ið tjóðleikhúsið er komið.

– Sjálvandi er ætlanin, at vit skulu hava fleiri uppsetingar og fleiri sýningar. At vit hava støðugt virksemt alt árið. Men tað skulu ikki bara vera okkara egnu framleiðslur. Hugsanin við húsinum er, at tað skal vera rúm fyri ymiskum sjónleikarabólkum, sigur Jenny C. Petersen.

Eyðun Johannessen tekur undir við henni:

– Hyggja vit at grannum okkara í Íslandi, so hava tey í Reykjavík eitt býarleikhús og eitt tjóðleikhús. Og tað yður við smáum bólum kring hesar pallarnar. Eg kundi hugsað mær, at Tjóðleikhúsið fær sama smittandi virknað. Tað skal vera eitt stað, har inspiratiónin sprettur.

GULLA ØREGAARD: UMMÆLI AV LEIKINUM KRAVRAVNAR

Ummælið er á Facebook og á heimasíðu Tjóðpallsins. Her eru nøkur brot:

“Eyðun Johannessen, okkara mest royndi leikstjóri er komin heim enn einaferð at pallseta leik, sum úsír, hvat sjónleikur kann brúkast til, tá viðgerðin av evninum er æviga ung. Eyðun kann, sum ein annar gandakallur framelska tað allarbesta spæli hjá einum leikara, sum sjálvur eigur gáuvurnar. Íblástur frá slíkum leikstjóra ger, at vit tola, at alt er einfalt, tí dialogurin er tað berandi.”

“Eins og eitt symfoniorkestur fær tónleikin settan út, soleiðis er eisini við sjónleiki. Hvør replikk, hvør rørsla, hvørt eygnabrá og hvør kensla er greinað, leikað og sett í eina ørfina skipan. Tá ið Eyðun hevur leikstjórnað sjónleikarum og samskipað sítt produktiónslið, so ber til at sita tryggur og fáa veruligt innlit í tekst og talu.”

“Hans Tórgarð spælir leiklutin sum Adolf, sum er listamálarí. Hans hevur við hesum leikluti enn einaferð víst, at hann er sjónleikari á altjóða støði. Strindberg man ikki hava havt nógv leikarar, sum hava tulkað hansara næstan absurda leik um nervaspæl millum kvinnu og menn betur.”

“Kristina Ougaard Sørensen, sjónleikari og dansari er vælspælandi sum Tekla gjøgnum allan leikin. Ikki minst hómast hennara sjónleikaragávur í stillu senunum, sum eru fleiri. Hon spælir dramatiskt við djúphugsni, tá menninir hava einrøður. Í senum í skjótari samrøðu er Tekla gjørd eitt sindur flákrandi við replikkum, sum ongin nútíðarkvinna hevði ferðast við. Kristina hevur nógv at spæla upp á og hugfangar áskoðaran. At siggja ein leikara, sum kropsliga og mentalt er so væl fyrri, er gáva fyrri oyra og eyga.”

“Hjálmar E. Dam hevur sum sjónleikari ment seg nógu við óteljandi royndum á palli. Hann kann í dag átaka sær karakterleiklutir. Spælið er trygt og væl frágingið. Leikluturin sum Gustav er tann torførasti, tí her hevur Strindberg latið karakterin næstan blint verið stýrdan av kenslukulda, sum í leiklutinum drívur verkið. Hetta gevur eina eitt sindur eintáttaða uppbygging av leiklutinum. Ikki so nógu sálarlig sveiggj sum í leiklutinum hjá Adolfi. Tó kann Hjálmar vera væl nøgdur, og vit sum áskoðarar taka hetta beistið Gustav til okkum í fullum álvara.”